

56^e Jaargang

Donderdag 14 januari 2021

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

MEDITATIE

Wie?

Velen zeggen: "Wie zal ons het goede doen zien?"

"Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE. (Psalm 4: 7)

Het is in alles wel duidelijk. David verkeert in moeilijke omstandigheden. Welke? Toen hij moest vluchten voor Saul? Of veel jaren later voor zijn bloedeigen zoon Absalom? Of misschien toen hij met zijn mannen stond bij de rokende puinhopen van Ziklag? De precieze omstandigheden zijn ons onbekend. Maar uit alles blijkt dat er grote nood is in Davids leven. Lees maar het begin van de Psalm: *"Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid. In benuwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt. Wees mij genadig, en hoor mijn gebed..."* Zo worstelt deze man naar Gods hart. Hij heeft het er moeilijk mee. Al biddend ziet hij zijn vijanden voor zich. En spreekt ze voor het aangezicht van de Heere aan: *"Gij mannen, hoe lang zal mijn eer tot schande zijn? Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen spreken? Weet toch"*, zo voegt hij eraan toe, *"dat de HEERE Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd..."* David weet zich de gezalfde des Heeren. En daarom durft hij te vervolgen: *"De HEERE zal horen als ik tot Hem roep!"*

Maar ondertussen zijn de moeiten en zorgen nog niet opgeheven. Dat ervaart niet alleen hijzelf, maar ook zijn mannen, de getrouwen die hij om zich heen verzameld heeft. Zij zijn het die in zijn zorgen delen. De nood van hun heer is ook hun nood. Ze verzuchten het met hem: *"Wie zal ons het goede doen zien?"* Ze vrezen met grote vrees. Zal het nog wel goed komen? Is niet de ondergang nabij? Alles wijst erop. In een bedrukte stemming en moedeloos omringen ze hun meester. *"Wie zal ons het goede doen zien?"* David hoort het, en als een echo herhaalt hij die verzuchting: *Velen zeggen: "Wie zal ons het goede doen zien?"*

Dat is een vraag die ook velen van ons wel kennen. We zijn onlangs weer een nieuw jaar ingegaan. Maar de nare omstandigheden van de coronacrisis zijn er nog steeds. Al zo veel maanden. Dat zijn de omstandigheden in onze samenleving, die overigens grote impact kunnen hebben op ons persoonlijke leven. Maar daarnaast kunnen nog andere zorgen het leven teisteren. Wat je gezondheid betreft. Of de omstandigheden in je gezin of je bedrijf. *"Wie zal ons het goede doen zien?"* De morgen is gekomen. Maar zie, het is nog nacht... Zijn het misschien geestelijke zorgen? Het is weer kerst geweest. De heerlijke beloften, ooit door Jesaja gesproken, zijn met de komst van de Heere Jezus in vervulling gegaan: *"Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien. Degenen die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen..."* Ja, inderdaad – *"een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven..."* Het is allemaal waar, zegt u, maar ik zit nog in de duisternis. Hoe en wanneer zal mij het licht opgaan? Wie zal mij het goede doen zien?

David hoort het zijn mannen zuchten – of misschien slechts mompelen. Het is ook zijn eigen verzuchting.

Het goede... Of gaat het om iets hogers? Iets dat méér is dan het goede? Nee, niet het góede kan ons helpen. Niet het góede hebben we nodig. Maar Gód hebben we nodig! En wat zien de mannen van David dan? Dan zien ze hun heer zomaar op zijn knieën vallen. Voor het front van zijn mannen begint hij te bidden: *"Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!"*

Wat zijn omstandigheden betreft, tasten David en zijn mannen in het duister. Ze weten de weg niet en kennen de toekomst niet. Het is alles donker. Ze kunnen er zelf ook niet in voorzien. Op geen enkele wijze. Maar David weet één ding, en hij belijdt het: alleen het licht van Boven, het licht van Gods aangezicht kan hem redden. Vandaar dit gebed van hem: *"Verhef Gij..."*

Hoe komt David aan dit korte maar verheven gebed? Vanwaar deze aangrijpende woorden? David ontleent ze aan Gods eigen woorden. Zijn beloften die Hij het volk heeft gegeven, en telkens weer geeft. Het zijn de woorden die de hogepriester uitspreekt als hij namens de Heere het volk zegent: *"De Heere zegene u en Hij behoede u. De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig ..."* Het zijn Gods eigen woorden. Gesproken vanuit het heiligdom. En op het volk gelegd vanonder de zegenende handen, die namens de Heere over het volk zijn uitgestrekt. Wel, die woorden herinnert David zich en hij maakt ze tot zijn harts-tochtelijk pleidooi bij de Heere.

Deze woorden klinken nog. En ze gelden nog. Ja, nu nog meer dan in de tijd van het Oude Testament. Er is inmiddels heel wat gebeurd. Het bloed, waarheen de Oudtestamentische offers wezen, heeft inmiddels gevloeid. Zal het u tot bemoediging zijn aan het begin van het nieuwe jaar? *"Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, die door de hemelen is doorgegaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, (...) laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd."* O HEERE, verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, om Christus' wil!

Ds. J.M.J. Kieviet

Slachtoffer

Er zijn allerlei boeiende woorden in onze taal. Neem het woord 'slachtoffer'. Wij gebruiken dat woord voor iemand die buiten zijn schuld getroffen wordt door een ongeluk of een misdaad. We hebben het over oorlogsslachtoffers, verkeersslachtoffers. En we zijn zo gewend aan die term dat we vergeten wat de eigenlijke betekenis van dat woord is. Een slachtoffer was namelijk een dier dat aan de goden geofferd werd om ze gunstig te stemmen. 'Offere' is een Latijns woord dat 'aanbieden' betekent. Het bleef in veel godsdiensten trouwens niet bij dierenoffers. Ook mensen werden geofferd. Vraagt de Heere dat ook? Het lijkt er wel veel op als de zeelui Jona straks overboord gooien.

Jona heeft alles eerlijk opgebiecht. Hij is de schuldige. En wat gebeurt er dan? Gaat de wind liggen? Komen de golven tot bedaring? Nee. We lezen in vers 11 ... *de zee werd hoe langer hoe onstuimiger*. Hoe kan dat? Jona heeft toch schuld beleden? En dan is het toch goed? Dat is toch wat er gebeuren moet in een mensenleven? Dat je je zonden gaat belijden? De storm bewijst echter dat er nog meer gebeuren moet. Er is nog steeds reden voor de storm. De zeelui voelen aan dat er iets gebeuren moet. Die waren dat ook vanuit hun afgodendienst gewend. Dat er geofferd moest worden. De goden moesten tevreden gesteld worden.

Inderdaad, schuldbelijdenis is nodig. Maar, een belijdenis neemt de schuld niet weg. Als God de storm van Zijn toorn in ons leven ontsteekt, dan wordt die niet gestild door onze belijdenis of een bekering. Veel mensen maken hier een ernstige vergissing. Ze gaan er van uit dat als je je schuld belijdt, dan is het wel goed. Maar dan vergeten we datgene wat in zondag 4 en 5 van de Catechismus staat. Daar wordt gevraagd of God de zonde ongestraft zal laten blijven. En dan is het duidelijke antwoord: 'Nee!' 'Ja maar God is toch barmhartig?' 'Zeker, God is wel barmhartig, maar God is ook rechtvaardig.'

De storm wordt alleen gestild als er aan Gods recht is voldaan. God eist

een slachtoffer. Dat beseffen de zeelui. En Jona beseft het ook. Jona heeft geleefd in de wetenschap dat de ziel die zondigt zal sterven. Dat was een onderdeel van Jona's prediking. Zo had God het immers gezegd. Zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving. En dat blijft staan. Ook na de schuldbelijdenis van Jona.

De zeelui stellen de vraag: wat zullen wij u doen? Ze durven het zelf niet te zeggen. Ondanks dat hij hen in grote moeilijkheden had gebracht. Maar dat was voor hen geen reden om Jona overboord te zetten. Ze waren bang om de knecht van deze God aan te pakken. Want als deze profeet zo'n machtige God had, wat zou er dan met hen gebeuren? Zoals hij was, was hij. Maar ze hadden diep respect voor hem.

Een kind van God is geen engel. Een knecht van God is niet heilig. En voor sommige mensen is dat een reden om ze respectloos te behandelen. En om ze zonder pardon af te schrijven en overboord te gooien. Kijk maar naar wat onlangs is gebeurd met professor Gerard Wisse (overleden 1957). Misschien heb je er iets van meegekregen. Dr. Van Driel heeft in een biografie op smalende wijze geschreven over allerlei zonden en misstappen van Wisse. Hij is 'ontmaskerd' zo schreef het Nederlands Dagblad.

Laten we van deze heidenen leren. Zij waren bevreesd om Jona zo te behandelen. Ze dachten: laat God maar zelf met Zijn knecht afrekenen. Maar wat een wonder: God doet dat niet. Want anders had Jona niet in de zee gekomen, maar in de hel. De Heere heeft de rekening niet door Jona laten betalen, maar Hij heeft hem wel aan Jona laten zien. 'Dit zijn de kosten, Jona, vanwege je ongehoorzaamheid. De ziel die zondigt, zal sterven.' De Heere gaat met Jona afhandelen. Maar aan die afhandeling gaat een onderhandeling vooraf.

Dat gebeurt in het geestelijke leven altijd. Ook nu nog. Dan laat God je de rekening zien. En in die onderhandeling wordt een mens zondaar voor God. Verstaan jullie deze dingen? Er wordt soms te snel gesproken van een barmhartig en genadig God. Maar dit hoort ook bij het Evangelie. Het is er zelfs een wezenlijk onderdeel van. Dat je te maken krijgt met een rechtvaardig God. Hij eist betaling. Hij eist een slachtoffer. En dat ben óf jij. Of het is een Ander. Wat zal het in jouw leven worden?

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Jona 1:11

Voorts zeiden zij tot hem: Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger.

Ambtsdrager in Coronatijd (1)

We zitten als land inmiddels al een aantal weken in een lockdown vanwege het Coronavirus. Dat maakt het voor ambtsdragers buitengewoon moeilijk om op de gewone wijze pastoraat te bedrijven, huisbezoeken af te leggen en beleid te maken voor het kerkelijke leven. Hoe kun je als ambtsdragers in zo'n moeilijke periode *je ambt en plicht getrouw verrichten tot Gods eer?*

Verdeeldheid

Er is allereerst sprake van veel *verdeeldheid* als het gaat om wat er wel of niet nodig is om het Coronavirus te bestrijden. Er is verdeeldheid onder de bevolking, verdeeldheid in de politiek en helaas vaak ook verdeeldheid tussen en binnen de kerken. Wel of niet afschalen, wel of niet zingen, wel of niet de sacramenten bedienen? Het zijn enkele zaken die in deze Coronatijd steeds voor discussie kunnen zorgen.

Verwarring

Daarbij komt dat door de (social) media de verdeeldheid eerder wordt aangewakkerd, dan de kop ingedrukt. Dat iedere kerk(en-raad) zijn eigen afweging maakt, mede gelet op de specifieke eigen situatie, maakt de *verwarring* alleen maar groter. Ambtsdragers en gemeenteleden doen om op te komen voor hun eigen mening al snel een beroep op datgene wat ze bij een andere gemeente zijn tegengekomen. Aansprekende stukjes uit de krant, uit kerkbodes of uit preken, kunnen daarbij als bewijs voor het eigen gelijk worden doorgestuurd.

Vermoeidheid

In een situatie van verdeeldheid en verwarring die steeds langer voortduurt, slaat ook bij velen in allerlei opzicht de *vermoeidheid* toe. Vermoeidheid om zich te houden aan bepaalde maatregelen, die soms ook nog eens tegenstrijdig ogen en vermoeidheid om zich steeds aan te moeten passen

aan snel wisselende omstandigheden. Door deze vermoeidheid kan het ook lastiger worden om zich in te leven in de mogelijkheid dat degenen met andere opvattingen evenzeer recht van spreken hebben.

Verlegenheid

Al met al kan dit tot een stuk ambtelijke verlegenheid leiden. Wat is waarheid? Wat is verstandig? Wat wil het zeggen om in deze situatie voorzichtig te zijn gelijk de slangen en oprecht gelijk de duiven, waartoe de Heere Jezus oproept in Mattheüs 10:16?

Verantwoordelijkheid

Als we over deze zaken nadenken, kunnen we niet om het wezen van het ambt heen. Zowel voor ambtsdragers als voor de gemeenteleden is het juist in deze tijd zaak om dat goed voor ogen te houden bij alle besluiten die er steeds genomen moeten worden. Wat houdt het in om ambtsdrager te zijn? Wat houdt het voor een gemeentelid in dat de kerk *ambtsdragers* heeft? Waar ligt ieders eigen verantwoordelijkheid?

Het is Paulus die in Efeze 4:11-12 erop wijst dat God "heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en laars, tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus." De kanttekeningen tekenen daarbij aan dat deze diensten in Gods kerk zijn ingesteld, opdat de leden van de gemeente meer en meer samengevoegd tot een volmaakt lichaam onder Christus, hun Hoofd, gesteld zouden worden.

Verzoening

God geeft Zijn kerk op aarde dus ambtsdragers met het oog op het wonder van de *bediening der verzoening*. Zij zijn het aan wie God de prediking van Zijn Woord, de bediening van de sacramenten,

de uitoefening van de kerkelijke tucht én de regering van de gemeente heeft toevertrouwd. Daarmee zijn de ambtsdragers als Gods medewerkers verantwoordelijk voor de opbouw van de gemeente op het enige fundament, hetwelk is Jezus Christus.

Ambtsdragers zijn door God *Zelf geroepen* in Zijn dienst om Hem te vertegenwoordigen. Vanwege het ambt hebben hun woorden en daden gezag. Ambtsdragers zijn maar niet een paar mannen die ervoor moeten zorgen dat alles in de kerk op rolletjes verloopt. Of dat ze een aantal taken uitvoeren die nu eenmaal gedaan moeten worden, maar die net zo goed door ieder ander willekeurig gemeentelid kunnen worden uitgevoerd.

Verdraagzaamheid

Hebreeë 13:16 zegt iets anders. Dit vers staat in het teken van een opwekking tot liefde: "Zijt uw voorgangers gehoorzaam en zijt hun onderdanig, want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende, want dat is u niet nuttig."

God Zelf wijst ons dus op de verhouding tussen ambtsdragers (herders en leraars in het bijzonder) en gemeenteleden. Hij benadrukt de waardigheid van het ambt en de dure plicht van ambtsdragers: om te waken voor de zaligheid van zielen. Dat maakt de plicht van alle gemeenteleden niet minder groot. Juist daarom worden ze door God opgedragen hun voorgangers te gehoorzamen, al zouden ze zelf misschien andere keuzes maken. De Coronacrisis is een oefening in verdraagzaamheid, maar ook in het oog houden van ieders eigensoortige verantwoordelijkheid.

Ds. W.L. van der Staaij

SPREKEND VERLEDEN

Theodorus Avinck-5

Het geloof van Abraham

En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer. Romeinen 4:20

Beloften

Abraham heeft vast vertrouwd op Gods beloften. Abraham zou een zoon uit Sara geboren worden uit wie een ontelbare menigte van nakomelingen geboren zou worden. Het land Kanaän zou zijn erfelijk bezit zijn. Uit Abraham zou de Zaligmaker geboren worden. De eerste belofte werd pas na vijftientwintig jaar vervuld. De tweede na vierhonderd jaar en de derde na tweeduizend jaar. Er konden veel bezwaren zijn. Sara was oud en onvruchtbaar. Abraham was bijna honderd jaar. Er was veel reden om niet te geloven. In het beloofde land bezat Abraham nog geen voet grond en wat de belofte van de Zaligmaker betreft golden dezelfde bezwaren als de geboorte van een zoon. Er was dus veel voedsel voor ongeloof. Hoe was de houding van Abraham? Hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld.

Ongeloof

Zelfs in Gods kinderen is nog ongeloof. Ongeloof doet twifelen aan Gods beloften. Abraham werd niet heen en weer geslingerd door de onwaarschijnlijkheden die zich aan hem voordeden. Wie de twijfel voedsel geeft, gaat Gods beloften wantrouwen. Twijfel kan zelfs leiden tot twisten met de Almachtige. Twijfel onteert God en benadeelt de ziel. Door genade werd Abraham bewaard voor ongeloof.

Geloof

Abraham is gesterkt geweest in het geloof. Sterken betekent krachten en vermogens geven die iemand zelf niet heeft. Zo wordt kracht gegeven om het werk te kunnen doen. Abraham werd gesterkt door het geloof. Het geloof geeft zich over aan de trouw van een algenoegzaam en alwetend God. Abraham sterkte zich in de Heere zijn God. Ook kan gezegd worden dat de Heere het geloof van Abraham sterkte door de beloften te herhalen en met een eed te bevestigen. De Heere gaf ook het teken en zegel van de besnijdenis tot versterking van het geloof. "Op deze wijze versterkte God Abrahams geloof door middel van Zijn Woord, door Zijn eed en door het zegel van Zijn verbond." De Heilige Geest werkte en versterkte het geloof van Abraham in zijn hart. Abraham werd ook versterkt in het geloof door geloofsoefeningen.

God eren

Van dit alles gaf Abraham God de eer: 'gevende God de eer.' Als God spreekt worden alle redeneringen van het verstand opzij gezet. Abraham luisterde niet naar het ongeloof, maar sterkte zich in het geloof. Abraham verheerlijkte de wijsheid van God. God kan immers wegen en middelen uitdenken om Zijn

beloften te vervullen. Abraham vertrouwde dat de Heere in alles zou voorzien. Abraham geloofde in Gods almacht: God kan Zijn beloften vervullen. Abraham eerde ook Gods algenoegzaamheid: de Heere heeft alles om alle beloften vervullen. Abraham eerde ook Gods goedertierenheid, waarheid en trouw: God zal doen wat Hij beloofd heeft. Abraham eerde ook Gods onveranderlijkheid. Bij God is geen verandering of schaduw van omkering. Hebben Abraham en Sara dan niet in ongeloof gelachen? Abraham lachte in geloof, hij was verblijd en verwonderd. Sara lachte in ongeloof.

Onderwijs

Avinck zegt dat niets beledigender voor God is en schadelijker voor de ziel dan het ongeloof, want daardoor twijfelt men aan Gods beloften. Ook geldt dat een krachtig geloof aan God de meeste eer geeft, want het erkent Hem in Zijn deugden en volmaakt-heden.

Toepassing

De preek die Avinck heeft gehouden over deze stof was een nabetrachtingspreek. Hij richt zich in zijn toepassing dan ook tot de avondmaalgangers. De grote vraag is of wij het geloof van Abraham kennen. "Bent u in het vertrouwen tot een belovend God in Christus genaderd?"

-Ingebeeld vertrouwen: Met een oppervlakkig vertrouwen gaat u verloren. U kent niet het zaligmakend geloofsvertrouwen van Abraham. Het ware geloofsvertrouwen ziet op Christus. Ingebeeld vertrouwen mist ontdekking aan zichzelf en zien op Christus en kent geen strijd tussen geloof en ongeloof. Ingebeeld vertrouwen rust op iets van zichzelf, echt vertrouwen rust op de genadebelofte van God. Ingebeeld vertrouwen brengt een los leven met zich mee, echt vertrouwen een nauwgezet leven.

-Ongeloof: U klaagt dat het ongeloof de overhand had. Hebt u toch iets van de rijkdom van Christus gezien? Zag u niets van de liefde van de Vader?

-Geloof: U mocht geloven dat Christus voor zondaren gestorven is en dat u als een zondaar, als een goddeloze, genodigd werd. Toch werd u niet versterkt. U ziet te weinig op het bloed en lichaam van Christus en teveel op uw onwaardigheid en slechtheid. U hebt het Evangelie gehoord en gezien. U hebt brood gegeten en wijn gedronken. Daarmee hebt u Christus als de enige grond van de zaligheid aanvaard. Was er een sterk geloof? Geef God de eer.

Ds. A. van Heteren

EINDTIJD

Veel mensen hebben het gevoel dat de wederkomst van Christus aanstaande is. Er zijn signalen die dit besef oproepen. Tegelijkertijd moeten we bedenken dat de jongste dag aanbreekt als niemand het verwacht. Maar de Heere roept toch ook Zelf op om de tijden te verstaan? Zeker, maar die waakzaamheid geldt voor alle tijden.

Een sterk teken is wel dat weinigen naar deze dag verlangen. Als we menen dat het helemaal verkeerd gaat in de wereld, zou dat verlangen moeten aanwellen. Maar daar ontbreekt het ons veelal aan. In de kerk wordt sterker gerekend met het sterven, dan met de wederkomst. Dat blijft opmerkelijk. Gods Woord meldt ons dit verschijnsel in de gelijkenis van de tien maagden. Ook de wijzen slapen. Dit verschijnsel heeft stellig te maken met een ingezonken geloofsleven.

Ik noemde al de meerdere signalen die we kunnen opmerken. Ik haal er een uit. U denkt misschien aan de uitbraak van het virus. Deze wereldwijde pandemie moet ons wel aan het nadenken zetten. Niet zozeer deze kwaal, want er zijn altijd vreselijke ziekten geweest. Ik zie deze ongekende dreiging meer als een gevolg van de globalisering. Nu de wereld een dorp is, kan ook een virus ieder land en ieder mens bereiken. De wens naar een volk en een spraak heeft te maken met de eindtijd.

Ik heb nog mensen gekend op het eiland (Flakkee), die nooit de reis naar de overkant hadden gemaakt. Honderd jaar geleden reden er wel treinen, maar op zeer beperkte schaal. Auto's waren in mijn jeugd het eigendom alleen van de superrijken. Kortom, het gehele verkeersinfarct, zoals wij dat nu kennen, stond in de kinderschoenen. Een huistelefoon hadden slechts weinigen. Ziekten bleven beperkt tot een enkele regio. Het virus heeft kunnen profiteren van al dat verkeer, beter gezegd: van internationaal bestaande lijnen. De pest bleef in vroegere jaren meer beperkt. Met de containers uit China komt van alles mee. Door middel van internet weten we alles. Mobieltjes bespioneren ons. Men weet alles, de een van de ander.

Deze wereldwijde doorbraak van de grenzen wordt door Gods Woord gezien als een teken van de eindtijd. In Openb. 13 kunt u hierover meer lezen. Zie vers 13. Het gaat daar over de antichrist, die over allen zal heersen. Het is niet vreemd te bedenken dat de EU en ook de massa-immigratie meewerken aan de doorbraak van de grenzen. Ook de grenzen tussen kerk en wereld. De duivel heeft machtige middelen. Denk eens aan Internet. Wij denken aan de vele voordelen, maar de nadelen zijn natuurlijk veel groter. Het kwaad kan zich via al deze kanalen verspreiden. Wie een boek leest als 1984 van George Orwell, gaat dit begrijpen. De antichrist hoeft maar een enkel cijfertje toe te voegen aan ons id. nummer en hij selecteert haarfijn wie christen is en wie niet. De algemene roes van het antichristelijke denken zuivert alle tegenstand uit. Ieder moet het beest aanbidden. Dat beest predikt opstand tegen God en Zijn Woord. Je ziet het gebeuren. Overal doemen de contouren op van een godloze heerschappij. Dat begon in de Franse Revolutie

en het werkt door tot de dag van heden. Discussies rond genderperikelen zijn zulke tekenen. Wie niet meegaat daarin, komt alleen te staan. Dat is maar een ding. De wereldomspannende voortgang van de techniek die kan uitmonden in een algehele ontmenselijking en robotisering is onstuitbaar. Sterker nog, er zijn nu al allerlei helse mogelijkheden die in de laboratoria worden uitgeoefend. We beelden ons in dat we geregeerd worden door overheden, maar in feite zijn het de media, die de echte invloeden bewerken. Nieuwsvoorziening en journalistiek zijn heus niet zo onschuldig als men wil doen geloven. Media zoals de NOS zijn niet alleen de spreekbuis van D-66, maar ook van A-666. U voelt toch ook wel dat rond Hilversum en dus ook rond den Haag een antikerkelijke en een antichristelijke geur hangt? Kortom, de technocratie is een machtig middel in handen van de antichrist. Een zeer helder en klaar teken van de laatste dagen. De Kerk wordt doodgedrukt door de groten en de machtigen. Maar de wereld van de techniek zal ook in het eigen zwaard vallen. Wie doordenkt over cybercriminaliteit, zal vrezen dat de technische misdaad de maatschappij en meer nog de kerk blijvend verlamt.

Als uiting van de vooruitgang, door velen gepredikt, is daar dan het virus. We moeten dit in hoger licht zien. Dat begrijpen we met elkaar wel. Het is Gods vinger. Toch is het de vraag of we het begrijpen. Als Rutte spreekt, zijn allen gekluisterd en gehypnotiseerd. Niet dat hij niet handelen moet. Maar ik dacht wel: als we allen zo goed naar de Heere zouden luisteren als we nu doen naar de overheid, zouden we nabij de oplossing zijn. Geloofd u echt dat de Heere hierin het eerste en het laatste woord heeft? Het devies is: schone handen. De Heere zegt ook: reinigt de handen, gij zondaars. Daar ligt de echte uitweg. Moge de Kerk dit verstaan. Het lijkt zo stil te zijn onder ons in het verstaan van de stem des Heeren en de vinger Gods. Dat zou de Kerk toch moeten weten? Zo roept deze dreiging ons op om te meer de Heere te zoeken. Te luisteren naar Zijn boodschap.

In dit licht krijgt de wederkomst extra kracht, tot waarschuwing en tot vertroosting. Het virus van de zonde moet bestreden worden, dat is de eerste boodschap. De tweede is dat er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zal komen. Waar niemand zal zeggen ik ben ziek, want dat volk zal vergeving der zonden hebben. Daar hebt u de oplossing van werkelijk alle kwalen: de vergeving der zonden.

Ds. P. Roos

Lezen in de brief aan de Hebreeën (2)

Hij valt met de deur in huis, deze schrijver van de brief aan de Hebreeën. Zonder enige aanloop of aanhef, zonder speciale aanspraak begint hij gewoon. En hoe? Met het presenteren van wie God is en wat God doet. Over Hem zal hij nu gaan schrijven. Over God die Zich in deze wereld heeft bekend gemaakt. Hij die de hoge en heilige God is, die de eeuwigheid bewoont, maar die Zich niet te hoog acht om met Zijn openbaring tot mensenkinderen te komen. Het zit de schrijver kennelijk zo hoog, dat hij er onmiddellijk mee begint. We mogen ook zeggen: de Heilige Geest heeft het zo gewild, en hem geleid tot het formuleren van deze woorden.

Hoe luidt de eerste volzin? Die strekt zich uit tot de eerste vier verzen. Dat is één doorlopende zin. We beperken ons dit keer tot vers 1. Daar lezen we: *“God, voortijds veelmaals en op velerlei wijze tot de vaders gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon...”*

Iemand typeerde dit eerste vers met een paukenslag aan het begin van een symfonie. Ja, met een symfonie mag je de Hebreeënbrief wel vergelijken. Veel stemmen en klanken uit het Oude Testament worden hier tot een imponerende samenklank gebracht. En dat eerste vers klinkt direct al op die indrukwekkende toonhoogte. Ze eist de aandacht van de lezer vanaf het eerste moment op. *“God, voortijds veelmaals op velerlei wijze tot de vaders...”* De stijl van spreken is verheven en aansprekend. Valt het u op? Een serie woorden, alle beginnend met een v: voortijds, veelmaals, velerlei, vaders... Alliteratie wordt dat genoemd. Zo is het ook in het oorspronkelijke Grieks, woorden alle beginnend met éénzelfde letter

Maar belangrijker dan de fraaie vorm is de inhoud van wat hier staat. Het is een regelrechte heilsboodschap, dat eerste vers al. Hoe luidt die boodschap? *God heeft gesproken!* Dat is het middelpunt van deze zin. *God heeft gesproken!* Er is alle reden om hier verwonderd bij stil te staan. We hebben geen zwijgende God. Maar we hebben een sprekende God. Dat onderscheidde Israël al van de omliggende volken. Die hadden goden van welke het gold: *“Ze hebben een mond, maar spreken niet. Ze hebben ogen, maar zien niet... Ze geven geen geluid door hun keel...”* [Ps. 115]. De God van Israël daarentegen was een God die sprak. *“Mijn volk, zeide Ik, hoor toe, en Ik zal onder u betuigen...”* [Ps. 81].

Dat had ook anders kunnen zijn. Adam en Eva gehoorzaamden het gebod van de Heere niet. Ze lieten zich verleiden door de stem van de boze, en neigden hun oren en ogen door moedwillig tegen hun Schepster in te gaan. De Heere had alle recht Zich van het mensengeslacht af te keren en Zijn stem niet meer

tot de mens te richten. Maar hoe geheel anders reageerde de Heere. Hij Zelf zocht de mens op en sprak opnieuw tot Hem: *“Waar zijt gij?”* En hoewel de mens sindsdien zijn weg moet zoeken buiten de ongerepte hof van Eden, verstoten uit de gemeenschap met de Heere, klinkt daar telkens weer Zijn Goddelijke stem.

In Hebr. 1: 1 lezen we het. God heeft in het verleden vele malen, op velerlei wijzen en langs velerlei wegen gesproken. Bij veel gelegenheden en in veel toonaarden sprak de Heere. Op veel manieren ook. Hij maakte Zich bekend in het directe spreken tot Adam, tot Abram, tot David, en tot veel anderen. Denk ook eens aan de proclamatie van Zijn heilige Wet: *“Ik ben de Heere, uw God...”* Hij sprak op vele momenten in de geschiedenis en via allerlei wegen: door dromen, visioenen, psalmen en spreuken. Deze overvloed aan ingezette sprekers en middelen bewijst Gods royaliteit en zegt ook iets over de weerbarstigheid van de hoorders [H.R. van de Kamp].

Er wordt nog aan toegevoegd: *“tot de vaders”* en *“door de profeten”*. Die eersten, waren dat niet vooral de aartsvaders Abraham, Izak en Jakob, de dragers van Gods belofte bij uitstek? In later tijden richtte de Heere Zich tot de profeten, Zijn dienaren die geroepen waren Zijn stem tot het volk te vertolken. Zij vooral waren het die het telkens weer zeggen moesten: *“Alzo spreekt de Heere!”* Zo bijvoorbeeld Jeremia: *“Overal waarheen Ik u zenden zal, zult gij gaan. En alles wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken!”* [Jer. 1: 7].

Veel eeuwen achtereen klonk op deze manier de stem van de Heere in deze wereld, en met name onder het volk Israël. En nog steeds hebben wij de Schriften van de oude bedeling, en gelden ze ook voor ons als het Woord van God. Maar daarbij is het niet gebleven. Want nu zijn we gekomen, zo lezen we in Hebr. 1: 1, *“in deze laatste dagen”*. En daarvan geldt dat God *“tot ons (heeft) gesproken door de Zoon!”* De Heere spreekt nog steeds. Ja, Zijn spreken is nog directer dan voorheen. Zijn eigen geliefde Zoon is sinds de volheid van de tijd de Vertolker van de grote, heilige God geworden. *“Niemand heeft ooit God gezien. De eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, die heeft Hem ons verklaard”* [Joh. 1: 18]. Door de Vader Zelf daartoe gegeven, namelijk als de grote Profeet en Leraar, gekomen om de verborgen raad en wil aangaande de zaligheid van zondaren te openbaren. Wat een voorrecht! Wat een verantwoordelijkheid! Zie dan toe dat gij Hem die spreekt niet afwijst...

Ds. J.M.J. Kieviet

WAAR ZIJT GIJ? – PROF. WISSE OVER HET VERBOND (2)

Opnieuw een artikel over het verbond van de hand van prof. Wisse, dat in 1928 in De Wekker verscheen. Ditmaal over de vraag in het paradijs: Waar zijt gij? Leest u er Genesis 1-3 er maar eens naast. | ds. A.J.T. Ruis

De Heere zoekt de mens op

Toen de mens gevallen was, betoonde de Heere onmiddellijk, dat Hij die gevallen mens echter niet had losgelaten. Integendeel: de Heere zoekt hem op, en roept hem zeer nadrukkelijk uit zijn zichzelf beschuldigende wegschuilende te voorschijn. Een roeping die tegelijk ontdekkend was én tot genade leidend was. Verplaatsen we ons in de geest eens naar die ontroerende gebeurtenis...

Niet zonder reden heeft men gesproken van het lied van de schepping. Zó inderdaad mag gesproken van dat heerlijk kunstwerk van Gods heilige handen, toen Hij daar uit het levens-diep van Zijn goddelijke volheid en almacht dit mateloos heelal te voorschijn heeft gewonderd. –

Een lied! Al die schepselen, de sterren op hun banen, de golven en hun bruisen, de hemelen en hun wolkenmajesteit, en ook het bloempje in het veld, de vogel tussen de takken van de bomen, engelen en mensen, alles, alles loofde God; alles was in volle harmonie...

De mens als profeet

In het centrum stond de mens. – Die als de grote profeet heel die wereld van wonderen en schoonheid vertegenwoordigde, bij God. Want wel zong álles in dat lied mee. Maar de mens in onderscheiding van heel de onbezielde schepping rondom hem, deed het *bewust*, en daarom in zedelijke redelijkheid, in verantwoordelijkheid; in plichtsbeseft en liefdeband. –

Zelfs neemt hij een positie in *boven* de engelen. Hij is naar zijn geest aan de hemel, maar ook naar zijn lichaam aan de aarde verwant. Hij vertegenwoordigt al wat ademt en

leeft, en treedt in dit Paradijs, in dit oord van zaligheid, bij zijn profetische heiligheid passend, op als de grote profeet, om namens heel die schepping de Bouwheer voor Diens kunstwerk te groeten.

O, wat moet dat driemaal zalig zijn geweest, als dan op die eerste sabbat in Edens lusthof de mens uittreedt in de tempel van de openbaring Gods, om zonder zonde en zonder kwaad, zonder smart en dood, met een reine ziel, vol heilige ontroerdheid, en toch in harmonische liefdeband, de Heere als Zijn God te ontmoeten, met lofgezingen van een aanbeddende, Godlovede ziel. Regelrecht, zonder de noodzakelijkheid van een Borg, terwijl hij God kon ontmoeten, Hem in het aangezicht blikken... Dat is sabbat geweest, zoals we het *hier* althans niet meer kennen sindsdien.

Ja, meer. Dat was niet alleen zalig voor den mens zelf, maar dat was ook sabbat voor God. In die aanbeddende, lovende mens beluisterde de Heere de echo van Zijn eigen scheppingswoord...

Waar zijt gij?

En nu, het is (zo stellen we het ons graag voor) weer tegen het vallen van de avond. God nadert Zijn kind, de profeet van deze schepping. De nadering van God siddert door het geboomte (Gen. 3: 8) – De Heere komt alweer, om de lofgezingen van Zijn schepsel te beluisteren, om..... dán ach! o, ontroerend, ontzaglijk, ontstellend moment: geen stem, geen antwoord, geen gestalte zelfs van de profeet is op te merken. Stilte op een lege plaats. Waar is hij? Waarheen? Waarom? De lege plaats in de hof! De rivier stroomt, de beek murmelt, de vogel zingt nog, de zon werpt haar laatste avondgroet... alleen de mens staat er niet meer, zijn stem is verstomd; de profeet..... ja wáár is hij?

Waar zijt gij? Zo klinkt het, in, laat ik naar menselijke trant mogen spreken, in Gods-ontsteltenis. De schepping is omfloersd, de hemel

siddert, de afgrond roept tot de afgrond; de engelen wenen, de duivelen schaterlachen, en o God, gij God mijns levens, van mijn geboorte, van mijn Schepping: Uw kind is weg, Uw kind zwijgt; Uw kind heeft U Ja inderdaad het is zo, heeft u verlaten? God roept het uit in Goddelijke vervaarnis: waar zijt gij?

Wat de zonde voor God betekent

Ja de zonde is vreselijk voor de mens, zeker. Maar denk er niet gering over, wat u te betekenen hebt in de ogen van God, voor de aanvoeling van Zijn volmaakt goddelijk wezen. Nee, wilt u de zonde in haar schrikkelijkheid bespeuren, dan niet in de allereerste plaats op de mens, maar op God geblikt. Wat het zeggen wil voor *Hem*, dat Hij zich op het Vaderhart getrapt voelt. Eerst dan, als we er iets van bedenken, hoe de zonde God aantast, zullen we iets verstaan van het: „*dat God Zich schrikkelijk vertoort.*”

Dit is altijd het kenmerk van rechte ontdekking, als we bedroefd zijn over de zonde, omdat we daardoor God hebben bedroefd; dat we onze plaats voor God verlaten hebben vrijwillig en moedwillig; waardoor de Heere schrikkelijk is misjegend, schandelijk is onteerd, en aangetast in Zijn hoogste majesteit en soeverein gezag. Zo was dan die vraag een vraag die heilige ontsteltenis vertolkte.

Ds. A.J.T. Ruis

De aanspraak

De vraag die nu voor ons ligt is van een slimme catechisant, die zich afvraagt waarom de verlamde man uit Bethesda, Johannes 5, Jezus Heere noemt, terwijl hij later zegt dat hij niet weet wie hem genezen heeft. Hoe kan dat?

Ik preekte eens over de vrouw op overspel betrapt en naar de Heere Jezus gebracht. In die preek maakte ik met zoveel woorden duidelijk dat we niet moesten aannemen dat die vrouw de Heere vreesde. In de week daarop maakte een lid van de gemeente bezwaar tegen mijn opvatting, omdat de vrouw immers Jezus 'Heere' noemt, Joh. 8:11. Ik herkende de vraag van onze vriendin dus goed en deel met u het antwoord dat ik haar gegeven heb.

Het Nieuwe Testament is oorspronkelijk tot ons gekomen in de griekse taal. In die taal werd de Heere Jezus met Kurios aangesproken. En kurios betekent gewoon meneer. Als Jezus, een voor de verlamde man uit Bethesda onbekende Man, vraagt: Wilt gij gezond worden? antwoordt de man dan ook met: Meneer, ik heb geen mens. Als hij na zijn wonderlijke genezing blij met zijn opgerolde mat naar huis gaat en plotseiling wordt gearresteerd omdat het sabbat is en dus volgens de strenge joden niets mocht dragen, kan hij niet zeggen 'wie de Mens is die hem gezegd heeft zijn beddeke op te nemen'. De man wist niet dat het Jezus was. Hij wist niet dat het de Zoon van God was. En als hij er even later achter komt dat Jezus het was Die hem genas, geeft hij die Naam onmiddellijk door aan de joden. Dat er in onze Statenvertaling staat: Heere, ik heb geen mens, is dus verwarrend. De HSV vertaalt terecht met: Mijn heer, ik heb geen mens.

Ook de Samaritaanse vrouw, Johannes 4, weet echt niet Wie die Man is daar bij de Jakobsbron. Ze komt er wel achter op die dag, maar als zij nog geen flauw idee heeft Wie Hij is, zegt ze toch: Heere! Gij hebt niets om mee te putten. En later: Heere, geef mij dat water. En nog weer later: Heere, ik zie, ik merk dat Gij een Profeet zijt. De HSV heeft in alle drie deze gevallen: Mijnheer.

En dan die vrouw, in overspel gegrepen door een groep vrome huichelaars. Als de Heere Jezus haar aan het einde van dit dramatisch gebeuren vraagt of niemand van die groep haar veroordeeld heeft zegt ze 'gewoon': niemand mijnheer, niemand meneer. Het is dan ook inkonsekvent als de HSV vertaalt: Niemand Heere. Uit niets blijkt immers dat zij de Heere Jezus zag als de Zoon van God, de Heere.

Ook de blindgeborene uit Johannes 9 kende de Za-

ligmaker aanvankelijk niet. Hij heeft op die dag Hem wel leren kennen en heeft Hem zelfs mogen aanbidden: Ik geloof, Heere! Hoewel hij hetzelfde woord kurios gebruikt, bedoelt hij het nu in verheven zin. Geen gewone man is Hij, maar de Heere. Vandaar zijn aanbidding.

Wij zijn gewoon God de Heere te noemen, Heer met een toegevoegde e. Daar moeten wij aan vast houden. Alleen al om het feit dat ook ik in het dagelijks spraakgebruik meneer wordt genoemd. Jezus is meer dan 'een meneer'.

In het engels speelt deze vraag niet. Daar hebben we het over de Lord Jesus. Maar ik ben in het engels gewoon mister H. En Lord is een titel.

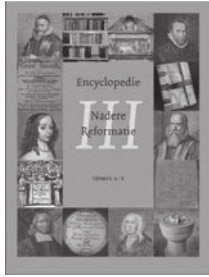
Het is verwarrend als de SV in Johannes 12:21 ook het woord Heere gebruikt. Daar komen we enige Grieken tegen die aan de discipel Filippus vragen: Meneer, wij wilden Jezus wel zien. De SV heeft: Heere, wij wilden Jezus wel zien.

Tot zover het antwoord. Ik kan het tenslotte niet nalaten om te vragen of wij de Zaligmaker ook al persoonlijk als Heere, Kurios, ja als Heere der heren, hebben leren kennen en, net als de genezen blindgeborene hebben leren aanbidden. Eenmaal zal zich alle knie voor Hem buigen en alle tong belijden dat Jezus Christus de Heere, de Kurios is, tot eer van God de Vader. Alle schepselen zullen Hem als zodanig erkennen. Die eer komt Hem toe! Hij is immers de eeuwige Koning, de Overwinnaar van al Zijn vijanden?

Maar het komt er voor u en mij wel op aan dat wij hier en nu, in het heden der genade, in de tijd dat we hier op aarde leven, tot erkenning van de Heere en Zijn macht en Zijn genade mogen komen. En wie hier tot de aanbidding van de Heere komt, zal dat gewillig en in liefde gaan doen. Gewillig gemaakt door de grote zondaarsliefde van de Heiland, Die Zich zo diep wilde vernederen, om trotse en hoogmoedige zondaren te bevrijden van zonde, schuld en dood. Gewillig gemaakt door het werk van Woord en Geest. Met een hartelijke groet van

ds. K. Hoefnagel

BOEKBESPREKINGEN

Prof. dr. W.J. op 't Hof
eindredacteur, J.H. Rozendaal
beeldredacteur, Encyclopedie
Nadere Reformatie III, gebonden,
771 blz., € 69,99, Uitgeverij De
Groot Goudriaan – Utrecht, ISBN
978 90 8865 393 3.

In het verleden zijn al twee
delen biografieën van Nadere
Reformatoren gepubliceerd (in

2015 en 2016). Nu is het eerste deel met thema's uit de Nadere Reformatie verschenen. Het totaal aantal thema's dat behandeld zal worden is ongeveer 260. Wie zich wil verdiepen in standpunten van Nadere Reformatoren kan veel stof vinden in deel III van de Encyclopedie Nadere Reformatie. De letters A t/m K worden behandeld. We zien uit naar de verschijning van deel IV waarin de letters L t/m Z behandeld zullen worden. Na het bespreken van een woord wordt een conclusie getrokken. Iets daarvan wil ik ter kennisname doorgeven. In de conclusie over "kenmerken", blz. 714, lezen we het volgende: "Deze nadrukkelijke plaats van de kenmerken is in het wetenschappelijke onderzoek door sommige onderzoekers bekritiseerd als een beduidende afzwakking van de reformatorische belijdenis van de geloofszekerheid. Anderen hebben dit accent sterker verbonden met de andersoortige historische context van de Nadere Reformatie. De zorg over de ontheiliging van het leven en om het behoud van een innige vroomheid leverde zowel een kritische als een op bemoediging gerichte pastorale benadering op, waarbij allerlei kenmerken een eigen plaats en betekenis kregen."

Ds. C. Clements, ds. J.J. van Ekeveld en ds. P. Mulder (red.),
Het onfeilbare Woord, Een theologische verkenning, semper reformanda reeks, deel IIa, 279 blz., gebonden, € 29,95, Uitgeverij de Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 1796 en deel IIb, 477 blz., € 29,95, gebonden, Uitgeverij De

Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 3417.

We bespreken deze beide boeken tegelijk omdat zij allebei gaan over De Bijbel. Er is grondig studie gemaakt van de behandelde onderwerpen. Veel informatie wordt gegeven. In deel IIa komen zaken aan de orde als: Hoe spreekt de Schrift zelf? Wat zijn de eigenschappen van de Schrift? De Heilige Schrift

in het licht van het Gereformeerd belijden. In dit hoofdstuk wordt instemmend aangehaald de kritiek van prof. dr. J. van Genderen op Berkhof: "Openbaring als ontmoetingsgebeuren (standpunt van Berkhof, AvH) maakt God afhankelijk van mensen. Van Genderen acht dit in strijd met wat God bekendmaakt in de Schrift. Openbaring is voor hem een 'soevereine daad van God.'" (blz. 137).

In deel IIb is er aandacht voor de hermeneutiek, de verhouding tussen Oude en Nieuwe Testament, het vertalen van de Schrift, wetenschappelijk onderzoek van de Bijbel en de actuele ontwikkelingen rond het Schriftgezag. Het boek sluit af met een hoofdstuk over het getuigenis van de Heilige Geest in de Schrift. Ds. J.M.D. de Heer heeft hoofdstuk 13 geschreven met als titel 'Hermeneutiek als sleutel. Synoderapporten over homoseksualiteit en over de vrouw en ambt in drie gereformeerde kerken': Nederlands Gereformeerde Kerken, Christelijke Gereformeerde Kerken en Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt). Het zou te ver voeren in deze boekbespreking dit allemaal aan de orde te stellen. Ds. De Heer schrijft ook over genderdiscussie. Terecht stel ds. De Heer dat de nieuwe hermeneutiek de scheppingsorde relativeert. Tenslotte willen we daar nog iets van naar voren halen. Op blz. 398 en 399 lezen we dat volgens ds. De Heer ds. B. Loonstra al vele jaren denkt in de lijn van de nieuwe hermeneutiek. "Hij toont zich daarbij een strijdbaar voorstander van het aanvaarden van zowel vrouwelijke ambtsdragers als homoseksuele relaties." In 1994 schreef ds. Loonstra 'De geloofwaardigheid van de Bijbel.' "In een slothoofdstuk staan drie hermeneutische leesregels, waarvan de eerste luidt: 'Probeer Bijbelse denkbelden, die in hun overgeleverde vorm de onze niet meer kunnen zijn maximaal in onze eigen denkvormen over te zetten, om daarmee te verwoorden, wat ze voor ons bedoelen.'"

J. Mastenbroek, Geoeffend in de genade, Uit het leven van tien godvrezende mensen, 195 blz., € 16,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3097 7.
De levensschetsen van Gods kinderen in dit boek zijn bedoeld om het werk des Heeren door te geven. In de schets over Barend Huisman lezen we dat hij predikant

is geweest in Werkendam in een Vrije Hervormde Gemeente in 1930. De laatste schets gaat over prof. G. Wisse (1873-1957): 'De Doornse oefenaar'. Met respect (!) wordt over hem geschreven, terwijl zijn zwakheden niet onbenoemd blijven. Wisse was ijdel. Maar dan lezen we op blz. 190 iets opmerkelijks: "Wat die overbekende ijdelheid betreft, wie zal zeggen dat

Wisse er zelf ook voortdurend mee te kampen had. Als hij in zijn laatste jaren is, ondertekent hij zijn artikelen met 'de Doornse oefenaar.' Dan kennen we Wisse weer in de grootste bescheidenheid. Dan is de professor veranderd in oefenaar." Zondag 17 november 1957 hield Wisse zijn laatste preek in de Chr. Geref. Kerk van Driebergen over Jesaja 6:5-8. Dinsdag 19 november overleed hij aan een harstilstand. Op zaterdag 23 november kreeg hij een koninklijke begrafenis.

Thomas Halyburton, De zondaar verheugd in Gods heiligdom, gebonden, 295 blz., €, 29,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3065 6.

In de eerste Nederlandse uitgave van deze preken in 1763 staat onder meer in de ondertitel: "Ter ontdekking van zorgeloze zondaren, tot bestiering van overtuigde,

en ter bemoediging en opwekking van des Heeren volk." Het boek is nu opnieuw vertaald uit het Engels door N.A. Eikelenboom. Halyburton (1674-1712) kreeg in ons land vooral bekendheid door zijn boek 'Het groot aanbelang der zaligheid.' Het boek 'De zondaar verheugd in Gods heiligdom' bevat tien preken die gehouden zijn rond de bediening van het Heilig Avondmaal, maar hebben toch een algemene strekking, en twee preken die uitgesproken zijn naar aanleiding van het overlijden van een vriend. In de toepassing op de laatste preek (blz. 295) lezen we dat de wereld niet kan oordelen over Gods kinderen. "Immers, wanneer zij denken dat het heel slecht met hen gaat, dat wil zeggen, wanneer de zichtbare dingen tegen hen zijn, gaat het heel vaak met Gods kinderen heel goed. Aan de andere kant: wanneer zij denken dat het heel goed met hen gaat, dat wil zeggen: wanneer de zichtbare dingen hen begunstigen, verkeren Gods kinderen heel vaak in een heel troosteloze situatie."

Dirk- Jan Nijsink (red.), Adam Dagboek voor jongens (14-17 jaar), € 15,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3083 0.

Dit dagboekje is uitgegeven in samenwerking met de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten. Er is in het algemeen weinig tekstuitleg, de inhoud lijkt soms te weinig recht te doen aan Gods Woord, de gekozen opschriften en de inhoud van de dagboekstukjes zijn soms erg populair. We hadden anders verwacht, we zijn in dit dagboekje teleurgesteld.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 28 januari 2021. Kopij graag binnen donderdag 14 januari 2021.

Corona- virus

We hopen en bidden van harte dat de verspreiding van corona- virus ingedamd mag worden. We zijn daarin afhankelijk van de Heere. Het virus van de zonde dragen wij allemaal met ons om. Beseffen we dat wel? Wat het zondevirus betreft geldt dat het bloed van Jezus Christus daarvan reinigt. De Heere zegene de prediking opdat de reinigende kracht van het bloed van Christus ondervonden mag worden, voor het eerst of almeer.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Wij wensen alle lezers van ons blad en ook alle overige vrienden en bekenden de rijke zegen des Heeren toe voor het jaar 2021.

"Voor alle dingen wens ik, dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart", zo schreef eens Johannes. Zijn Woord is ook nu nog bepalend voor ons allen.

Ds. P. Roos

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Samuel Rutherford, Christus in Zijn schoonheid, gebonden, 416 blz., € 39,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 2298.

Dit boek is deel IV van de Theologische Werken van Samuel Rutherford. Na een voorwoord volgt een korte, maar lezenswaardige inleiding over Rutherford en de

prediking. We lezen op blz. 17 dat de rechtvaardigen toegeroepen moet worden: "Genade, genade voor u, ondanks dat u zo vaak twijfelt en de moed laat zakken; de zaligheid voor u, ondanks dat u zo vaak het tegenovergestelde denkt, want in Christus' wonden is bloed genoeg om u te reinigen en te zaligen." Tot de goddelozen moet gezegd worden: "Lach en verheug u zoveel u wilt, maar Gods toorn wacht u, al ziet u het niet." Na deze inleiding over de prediking volgen de vijftien opgenomen preken. De eerste vijf preken gaan over het Hooglied. De liefde van Christus, de Bruidegom, tot Zijn Bruid, de Kerk, en de liefde van de

Bruid tot haar Bruidegom komt duidelijk naar voren. Verder zijn opgenomen drie preken over Jesaja, twee over Jeremia, één over Hosea, twee over Zacharia en een preek over Daniël 6:27. Deze laatste preek is gehouden voor het Lagerhuis en is nu voor het eerst in het Nederlands vertaald. Er zou heel veel uit de preken van Rutherford geciteerd kunnen worden. Om u een indruk te geven citeren wij het slot van de preek over Hooglied 2:14-17: "Ze (de Bruid, vH) kan nooit genoeg van Christus krijgen. Ze is zo verliefd op Christus dat ze altijd met Hem verenigd wil zijn, daar waar gekust wordt, in de plaats waar Hij woont, onder Zijn schaduw, in Zijn wijnhuis. Wij kunnen niet ver genoeg gekomen zijn in ons gaan naar Christus; wij kunnen nooit dicht genoeg bij Hem zijn. Geef hem geen rust totdat u Hem ontmoet. Roep tot Hem: 'Kom!' want Hij roept tot u: 'Kom!' en dan zult u elkaar ontmoeten. Een slechte weg zal onze Bruidegom niet beletten om te komen. Hij geeft niet om een regenbui of een donkere nacht. Hij huppelt over de heuvels om bij Zijn Kerk te zijn. Laat Hem u ontmoeten."

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR? ***

Neem contact
op met de
administratie!

** Alleen mogelijk op de achterzijde.*